

Päiväys
10.2.2026

1 (2)

Diaarinumero
1015/03.04.04.04.20/2025

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

10.2.2026

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 17.2.2026.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty valitus Pohjois-Suomen aluehallinto-viraston päätöksestä 3.7.2025 nro 98/2025 (Ruoppauksesta ja ruoppaus-massojen läjittämisestä aiheutuneiden haittojen korjaaminen ja alueen palauttaminen ennalleen, Ii).

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 10.2. – 10.3.2026 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

(<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>).

Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Iin kunnassa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 10.3.2026**. Vastapuolelle ja viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 1015/2025.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUS

28.7.2025

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 Vaasa

PÄÄTÖS, JOHON HAETAAN MUUTOSTA

Hallintopakkopäätös Nro 98/2025, Dnro
PSAVI/6456/2022, Annettu 3.7.2025,
Vastaanotettu 14.7.2025

ASIA

Ruoppauksesta ja ruoppausmassojen
läjittämisestä aiheutuneiden haittojen
korjaaminen ja alueen palauttaminen
ennalleen, li

HAKIJAT

[REDACTED]

VASTAPUOLI

[REDACTED]

HALLINTOPAKKOHAKEMUKSEN VIREILLETULO JA POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON
PÄÄASIARATKAISU, JOHON HAETAAN MUUTOSTA

Vaadimme hallintopakkohakemuksessamme (6.6.2022) [REDACTED] (kiinteistön [REDACTED]
[REDACTED] omistaja) korjaamaan kiinteistölle [REDACTED] ([REDACTED]) ja erityisiä luontoarvoja omaavalle
lijoen Tangonhaaran alueelle ruoppauksella ja läjitysmassojen sijoittamisesta aiheutuneiden
haittojen korjaamista ja alueen palauttamista ennalleen. Ennallistamistoimina vaadimme, että
viranomaisia erehdyttämällä Etelä-lin jakokunnan alueen ja [REDACTED]-kiinteistön tonttimaan päälle

luvattomasti kasattu maa-aines poistetaan ja maan korko palautetaan alkuperäiseksi kuten joenuoman vastaranta.

Pääasiallisena Pohjois-Suomen aluehallintovirasto hylkäsi hallintopakkohakemuksemme. Tällä valituksella vaadimme aluehallintoviraston ratkaisun kumoamista ja ruoppauksella ja maa-ainesten läjittämisellä aiheutetun vahingon korjaamista ja alueen ennallistamista.

Ratkaisussaan aluehallintovirasto myöntää, että ruoppaus- ja läjityshankkeessa ei ole toimittu siten, miten Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on [REDACTED] vesirakennustyöilmoituksesta antamassaan lausunnossa edellyttänyt ja tarkoittanut, eikä hankkeen toteuttamiselle ole ollut haitankärsijöiden kirjallista suostumusta.

Tässä valituksessa käymme läpi ne asiat *Asiassa saatu selvitys ja Oikeudellinen arviointi ja lopputulos* -luvuista (s. 35–49), joita aluehallintovirasto olisi voinut arvioida ja tulkita toisin ja niiden perusteella päätyä hallintopakkohakemuksemme hyväksymiseen. Nyt Pohjois-Suomen aluehallintoviraston tekemä päätös on vesilain sisällön vastainen.

VESILAIN TEKOHETKELLÄ VOIMASSA OLLEITA SÄÄDÖKSIÄ, JOIDEN PERUSTEELLA ARVIOIDAAN TOIMENPITEIDEN LAILLISUUTTA

Vastapuolen suorittamien toimenpiteiden laillisuutta arvioidaan tekohetkellä voimassa olleiden vesilain säännösten nojalla.

Vesilain (587 /2011) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 17 kohdan mukaan vesilaissa ruoppausmassalla tarkoitetaan vesialueen pohjasta poistettua maa-ainesta ja lietettä.

Vesilain (587/2011) 2 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haitasta kärsivä saa ilman vesialueen omistajan suostumusta suorittaa haitan poistamiseksi tarpeellisen toimenpiteen vesistön tilan ja käyttömahdollisuuksien parantamiseksi. Oikeuden edellytyksenä on, että toimenpide ei 3 luvun 2 tai 3 §:n nojalla edellytä lupaa eikä työn suorittamisesta aiheudu omistajalle huomattavaa haittaa tai ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ympäristön pilaantumista vesialueella. Sama koskee ruoppausmassan sijoittamista toisen vesialueelle.

Vesilain (587/2011) 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan ruoppausmassan sijoittaminen toisen maa-alueelle edellyttää maanomistajan suostumusta. Lupaviranomainen voi kuitenkin myöntää oikeuden ruoppausmassan sijoittamiseen, jos sen sijoittamisesta ei aiheudu alueen käytölle sanottavaa haittaa ja sijoittamiseen ei tarvitse hakea ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ympäristölupaa.

Vesilain (587/2011) 2 luvun 6 §:n 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettua toimenpiteestä ja työn suorittamistavasta on ilmoitettava vesialueen omistajalle vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen suorittamista. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle

osakaskunnalle ilmoitus voidaan toimittaa yhteisluelain 26 §:n 3 momentin mukaisesti tai toimittamalla ilmoitus kaikille tiedossa oleville osakkaille. Toimenpiteestä on myös ilmoitettava valtion valvontaviranomaiselle siten kuin tämän luvun 15 §:ssä säädetään.

Vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:n 1 momentin mukaan hankkeesta vastaavan on vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteen aloittamista kirjallisesti ilmoitettava valtion valvontaviranomaiselle: 1) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimenpiteestä; 2) maa-ainesten ottamisesta vesistön pohjasta, jos ottaminen ei 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan edellytä lupaa; 3) pinta- ja pohjaveden ottamisesta, kun otettava määrä on yli 100 m³/vrk ja ottaminen ei 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan edellytä lupaa.

Vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n (vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus) 1 momentin mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos: 1) aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyttä; 2) aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan

huononemista; 3) melkoisesti vähentää luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön; 4) aiheuttaa vaaraa terveydelle; 5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä; 6) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa kalastukselle tai kalakannoille; 7) aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vesiliikenteelle tai puutavaran uitolle; 8) vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen; tai 9) muulla edellä mainittuun verrattavalla tavalla loukkaa yleistä etua.

Vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan vesitaloushankkeella on lisäksi oltava lupaviranomaisen lupa, jos 1 momentissa tarkoitettu muutos aiheuttaa edunmenetystä toisen vesialueelle, kalastukselle, veden saannille, maalle, kiinteistölle tai muulle omaisuudelle. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos edunmenetys aiheutuu ainoastaan yksityiselle edulle ja edunhaltija on antanut hankkeeseen kirjallisen suostumuksensa.

Vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan 3 luvun 2 §:ssä tarkoitetuista seurauksista riippumatta vesitaloushankkeella on aina oltava lupaviranomaisen lupa, kun kyse on vesialueen ruoppaamisesta, jos ruoppausmassan määrä ylittää 500 kuutiometriä, jollei kyse ole julkisen kulkuväylän kunnossapidosta.

Vesilain (587/2011) 14 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan, jos joku rikkoo vesilakia taikka sen nojalla annettua saannosta tai määräystä, lupaviranomainen voi: 1) kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä, 2) määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa tai 3) määrätä hänet oikaisemaan sen, mitä säännösten tai määräysten vastaisesti on tehty.

PERUSTEET, JOILLA VAADIMME MUUTOSTA POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON TEKEMÄÄN HALLINTOPAKKOPÄÄTÖKSEEN

lin Tangonsaarella [REDACTED]-kiinteistön omistaja [REDACTED] teki marraskuussa 2013 ilmoituksen pienimuotoisesta vesirakennustyöstä. Hanke kuitenkin osoittautui mittavaksi, vesilakia rikkovaksi ja naapurin oikeuksia loukkaavaksi. Toiminnan ilmoitetut tavoitteet ja toteutuksen selitykset muuttuivat ajan kuluessa mökkirannan uimakelpoiseksi puhdistamisesta niin kutsutusti 1980-luvun tilanteen palauttamiseen, ja lopulta mieleiseksi muokatun ja korotetun lisämaan lunastamiseksi Etelä-lin jakokunnalta ja yhdistämiseksi [REDACTED]-kiinteistöön.

Omistamamme [REDACTED]-kiinteistön perustaminen käy ilmi kiinteistökartasta vuodelta 1966 (Kuva 1). [REDACTED] sijoittuu jokirannassa olleen saaren eteläkärjen niemekkeeseen, ja tontin länsilaidassa oli ajoittain veden vallassa ollut salmi. Kartan tarkastelu osoittaa, että [REDACTED]-kiinteistöltä ei ole ollut minkäänlaista maayhteyttä saaren eteläpäähän. Kuvassa (Kuva 6) olevassa kartassa näkyy vihreällä katkoviivalla [REDACTED]-kiinteistön vanha, kaareva, topografian mukainen eteläraja, joka ilmaisee kuivan maan (vesijättö) ja ajoittain veden alla olevan ranta-alueen rajaa. Kartassa näkyvät myös nykyiset rajat (eli rajat ennen vuotta 2015 ja vuoden 2015 jälkeen), lietetatarhavainnon paikka ja [REDACTED] läjityksen pääasiallinen läjitysalue. Kartta ilmaisee, että [REDACTED] läjitys on tehty ranta-alueelle eli vesirannalle ja maarannalle; tämä tarkoittaa sitä, että maata on läjitetty ajoittain veden vallassa olevalle alueelle, jonka korkeus on keskiveden pinnan tasossa tai parikymmentä senttimetriä keskiveden tason yläpuolella. Tämä käy ilmi lukuisista valokuvista (Kuva 2, Kuva 3)¹, jotka on otettu ennen [REDACTED] tekemää ruoppausta (jonka tarkka ajankohta vuosien 2013 ja 2014 aikana ei ole selvillä, mutta vesityöilmoituksessa esitetty aikomus on toteuttaa hanke syksyllä 2013).

¹ Ks. valokuvat hallintopakon vireillepanopyynnössä ja sen täydennyksissä.

502 - 26.1

KARTTA

Toimitus N:o 76075.

tilan RN:o [REDACTED], [REDACTED] tilan RN:o [REDACTED] ja
 [REDACTED] tilan RN:o [REDACTED] niistä yhteisistä tiluksista

Etelä-Iin kylässä Iin kunnassa

Oulun lääninä, jotka on mitannut

lohkonut, rajat käynyt ja pyykittänyt vuonna 1966

maanmittausinsinööri [REDACTED]

Rekisteri numero	Jako- merkki	Tilan ja sen omistajan nimi	Palsta- luku
[REDACTED]			

2833.04.B

1294
1297
1296

Mittakaava 1:2000.

100 50 0 50 100 m

LEIMAMERKKI 20p
20p STÄMPELMÄRKE

LEIMAMERKKI 4mk
4mk STÄMPELMÄRKE

Näköisjäljennöksen on [REDACTED] teistä
 Oulun läänin maanmittauslaitoksissa
 170 Ruun 1972
 Arkistointitoja [REDACTED]

Kuva 1. Kiinteistökartta vuodelta 1966. [REDACTED]-kiinteistön länsilaidassa oleva, ajoittain veden vallassa ollut salmi on näkyvässä. [REDACTED] tontilta ei ollut yhteyttä saaren eteläpäähän. Karttaan ei ole kuvattu [REDACTED]-kiinteistön (saaren) eteläpuolella ollutta lietteistä ranta-aluetta.

Kuva 2. Valokuva 20.6.1980. Näkymä tontille [REDACTED] Tangonhaaralta. Kuvassa näkyy vanhan saaren eteläkärki eli niemeke ja äärimmäisenä vasemmalla varjossa hahmottuu pitkän salmen suu. Tämä pitkä vetinen painanne täytettiin valtion toimeenpanemassa ruoppauksessa vuonna 1983. Tässä vaiheessa [REDACTED] kiinteistöltä ei ollut yhteyttä saaren alueelle. Lietteinen puuton ranta-alue on näkyvissä. Suunta pohjoisluoteeseen.

[REDACTED] kiinteistöön liittyvät seikat ovat tutut sekä kiinteistön toiselle edellisistä omistajista ja toiselle tämän asiakirjan allekirjoittajalle vuodesta 1978 lähtien, toinen allekirjoittajista on viettänyt runsaasti aikaa kiinteistöllä osallistuen sen hoitamiseen vuodesta 1982 alkaen.

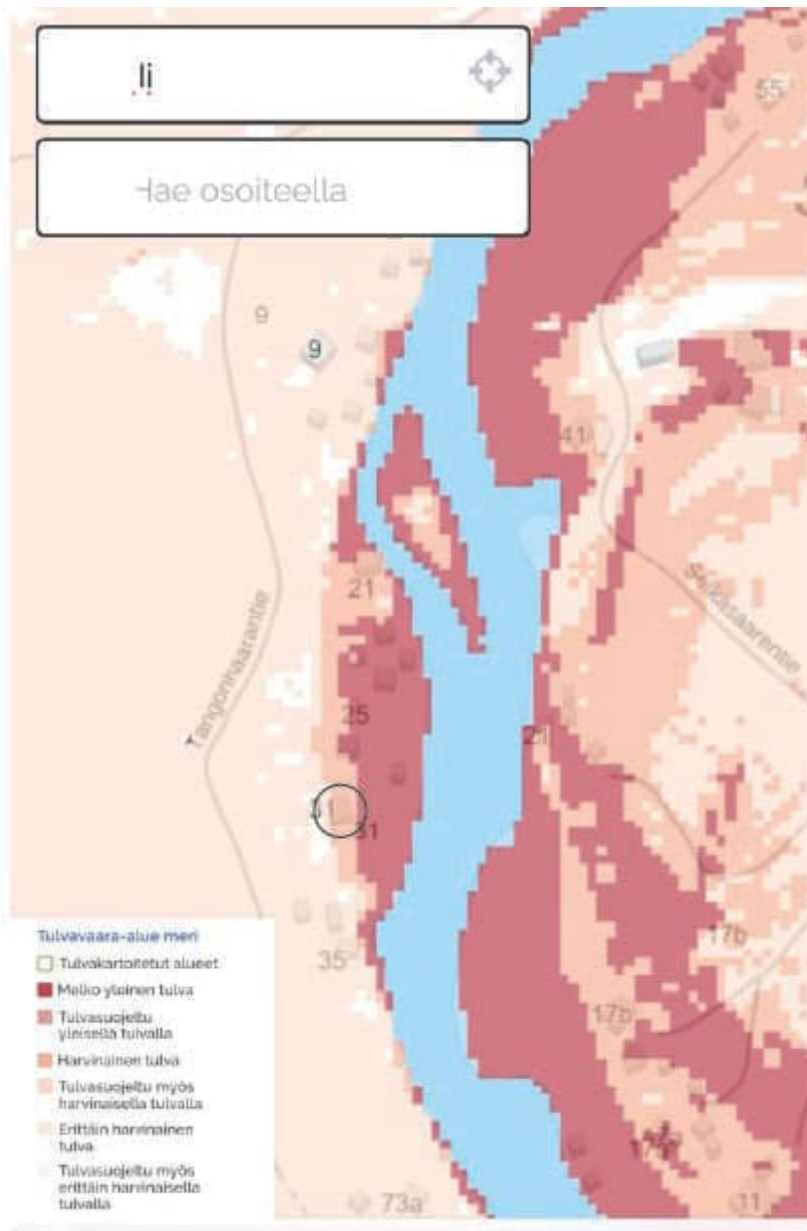
Kuva 3. Valokuva 1.5.2005. Kuvassa matala ranta, johon [REDACTED] läjitti, nostaen alueen maanpinnan oman tonttinsa tasalle. Toinen allekirjoittanut haravoi Etelä-lin jakokunnalle kuulunutta maarantaa. Korkeudeltaan ja kasvillisuudeltaan vastaava ranta-alue on Tangonhaaran toisella puolella jään peitossa. Kuvan ottaja on toinen allekirjoittaneista. Suunta eteläkaakkoon.

Seuraavassa tekstissä käymme läpi sivu sivulta aluehallintoviraston päätösasiakirjan tietyt kohdat kommentein ja dokumentein sekä viittauksin hallintopakkoasiaan liittyviin aiempiin asiakirjoihin.

Asiassa saatu selvitys -luku

Aluehallintovirasto lähtee liikkeelle Asiassa saatu selvitys -luvussa käsittelemällä Tangonsaaren topografiaa allekirjoittaneiden uudisrakennushankkeella hallintopakkohakemuksessa esiteltyjen seikkojen asemesta. Aluehallintovirasto selittää (s. 35), että kun vuonna 2017 [REDACTED]-kiinteistön vanhan vapaa-ajanasunnon tilalle rakennettiin uusi rakennus, niin rakennustyön yhteydessä "[REDACTED]-tilan maanpinnan tasoa on nostettu läjittämällä massoja tontille siten, että näkymä Tangonhaaraan oli parempi". [REDACTED]-kiinteistön tonttia ei muokattu näkymien takia, vaan tonttia piti korottaa, jotta rakennusluvan edellytykset täyttyivät lain ja lin kunnan rakennusvalvonnan rakentamismääräykset pystyttiin toteuttamaan (Kuva 4). Ruoppauksesta ja läjityksestä teimme ruoppausilmoituksen asianmukaisine liitteineen ELY-keskukseen² ja hanke toteutettiin sen mukaisesti. Aluehallintoviraston päätelmä maamassojen sijoittelusta [REDACTED]-kiinteistöllä näkymätarkoituksessa on lähtökohtaisesti virheellinen. **Aluehallintovirasto kuitenkin myöntää, että [REDACTED] toimeenpanema maamassojen läjittäminen on ollut omiaan huonontamaan [REDACTED] kiinteistön näkymiä Tangonhaaraan.**

² Ruoppaus- ja niittoilmoitus, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 8.12.2015. Hakemuksen täydennys 25.4.2023.

Tulva-aluekartta li Tangonsaari (vesi.fi-sivulta 25.7.2025).

Kuva 4. Kartta, jossa näkyy Tangonhaaran tulvavaara-alueet. [REDACTED]-kiinteistön vuonna 2017 tehty uudisrakennus ympyröitynä.

Aluehallintovirasto toteaa, että [REDACTED] läjitystoimenpiteet poikkeavat siitä, mitä kirjallisessa vesirakennustyöilmoituksessa on todettu, ja jossa läjitysalueeksi on ilmoitettu oma tontti. Lisäksi aluehallintovirasto huomauttaa, että ruoppausilmoituksesta puuttuu kartta, johon hankkeeseen ryhtyvän pitäisi merkitä hankkeen paikka ja ruoppausmassojen läjitysalueen sijainti. Aluehallintovirasto näkee (s. 37), että ”Riitaa asiassa on ollut siitä, onko toteutettu hanke ollut 6.11.2013 tehdyn ruoppausilmoituksen mukainen ja siitä, onko ruoppausilmoitus ollut sisällöltään riittävä esimerkiksi [REDACTED] kiinteistön omistajien kuulemisen ja suostumuksen osalta”. Kyseessä ei kuitenkaan ole ollut riita-asia. Vesirakennusilmoituksen ja hankkeen toteutuksen välinen ero on faktinen: asiakirjan mukaan työn tarkoitus on ”puhdistaa mökki ranta uima kelpoiseksi ja toimivaksi”

siten, että käsiteltävän vesialueen pinta-ala on 100 neliömetriä alueelta, jonka keskisyvyys keskivedenkorkeudella mitattuna on 30 cm ja ruoppauksen jälkeen 1 metri. Ruopattava määrä olisi siten ilmoituksen mukaan 250 kuutiometriä (ei siis 70 kuutiometriä) ja läjityspaikan pinta-ala hänen omalla tontilla olisi 100 neliömetriä. Työn toteuttamistavaksi ilmoitetaan ”nostaa painunut törmä takaisin ylös samalla korjata rantaa” (Kuva 5). Kuinka painunut törmä voidaan nostaa takaisin? Kyseessä lienee kiertoilmaisu massiiviselle läjittämiselle, jonka hän toteutti ei omalla tontillaan vaan Etelä-lin jakokunnan ja [REDACTED] kiinteistön mailla. Todellisuudessa ”törmää” ei ollut muualla kuin [REDACTED] omistamassa rannassa mökin ja saunan edessä. Jakokunnan tai [REDACTED] mailla törmää tai painunutta törmää ei ole koskaan ollut.

Lisäksi [REDACTED] ilmoittaa käyneensä puhelinkeskustelun toisen [REDACTED]-kiinteistön omistajan kanssa, mutta keskustelun sisältöä hän ei avaa. Yksiselitteisesti hänellä ei ole maanomistajilta saatua vesilain edellyttämää kirjallista lupaa läjittää ruoppausmassoja Etelä-lin jakokunnan maalle eikä [REDACTED] kiinteistön alueelle, minkä hän kuitenkin toteuttaa. [REDACTED] ei ole antanut selontekoa ruoppausmassan todellisesta määrästä eikä sitä aluehallintovirasto ole kyennyt selvittämään saatikka vaatinut ruoppauksen toteuttajaa selvittämään asiaa.

Vesirakennustyöilmoituksessa [REDACTED] ilmoittaa ruoppauksesta, mutta uutena tunnustettuna asiana [REDACTED] toimet vieraan, muualta tuodun maa-aineksen kuljettamisesta osittain veden alla olevalle rantavyöhykkeelle käy ilmi vasta häntä avustavan juristin vastineesta hallintopakkohakemukseemme joulukuussa 2022³. Missään vaiheessa [REDACTED] ei ole kertonut mistä maa-ainesta on ajettu, minkä verran maa-ainesta on tuotu paikalle, mistä se on peräisin ja mitä kautta sitä on kuljetettu matalalle liejuiselle ranta-alueelle ja [REDACTED]-kiinteistölle – eikä viranomaistaho ole pyytänyt häneltä selvennystä tästä. Ainoa kulkukelpoinen reitti työkoneelle ja maa-aineksen kuljetukselle Etelä-lin jakokunnan maalle ja [REDACTED]-kiinteistön alueelle vaikuttaa kulkevan [REDACTED] tontin kautta, rakennusten länsipuolelta. [REDACTED] ei ole muualta tuodun maa-aineksen tuonnille ja läjittämiselle lupaa.

³ Vastaus selityspyyntöön asiassa PSAVI/6456/2022. 15.12.2022.

201

ILMOITUS VESIRAKENNUSTYÖSTÄ

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus:

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

Vesilain paikallinen valvontaviranomainen (kunnan ympäristönsuojeluvirasto):

14. 11. 2013

Ilmoitus saapunut, pvm

Dnro POPELY 45/0700/2013

A. YHTEYSTIEDOT

Työn teettäjä nimi	[REDACTED]
Puhelinnumero virka-aikana	[REDACTED]
Puhelinnumero muulloin	[REDACTED]

B. HANKKEEN KUVAUS JA SIJAINTI

Hanketyyppi			
☐ Vesikasvillisuuden niitto ☒ Vesialueen ruoppaus ☐ Muu toimenpide, mikä?			
Työn tarkoitus PUHDISTAA MÖKKI RANTA UIMA KELPOISEKSI JA TOIMIVAKSI			
Työkohteen sijaintikunta 11 139	Kaupunginosa / kylän nimi 4-15-1/401 TANGON SAARI/HAARA	Työkohteen peruskartan numero	
Tilan nimi ja RN:o [REDACTED]	Tilan omistaja (jos eri kuin teettäjä)	Työn suoritusajankohta SYKSY 2013	
Vesistöalue	Läjitysalueen maisemointi	Ruoppausmassojen laatu	
Käsiteltävän vesialueen pinta-ala (m ²) 100m ²	Käsit. vesialueen keskisyvyys (m) mitattuna keskivedenkorkeudella ennen ruoppausta 30cm	Ruopattava määrä (m ³) 250m ³	Läjityspaikan pinta-ala (m ²) 100m ²
Läjityspaikan sijainti sekä omistajan nimi ja osoite (ellei sama kuin työn teettäjä) OMA TONTTI			
Työn toteutustapa NOSTAA PAINUNUT TÖRTTÄ TAKAISIN YLÖS SAHALLA KORJATA RANTAA			
Tiedossa olevat suojelu- ja rauhoitusalueet (kysyttävä kunnan ympäristösuojelusihteeriltä, kalastuskunnan toimihenkilöiltä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta)			
Työlle hankitut suostumukset? Mielellään kirjallisina (kalastuskunta, vesialueen omistaja, naapurit...) NAAPURI [REDACTED] PUHELILITSE 6.11.2013			
Lisätietoja (esim. toimenpiteestä aiheutuvien häiriöiden estäminen) EI HAITTOJA			

Liiteluettelo (kartta, josta selviävät myös tilan rajat ja naapurikiinteistöjen omistajat):

Paikka ja aika

6.11.2013 HAKKIPUDAS

Ilmoitus perustuu vesilain 1 luvun 30 ja vesiasetuksen 85 a §:iin ja se on tehtävä vähintään 1 kuukautta ennen töihin ryhtymistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja vesialueen omistajalle. Ilmoitus on hyvä lähettää myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

3900 / 06.2010

Kuva 5. Kopio [REDACTED] toimittamasta puutteellisesta vesirakennustyöilmoituksesta 6.11.2013.

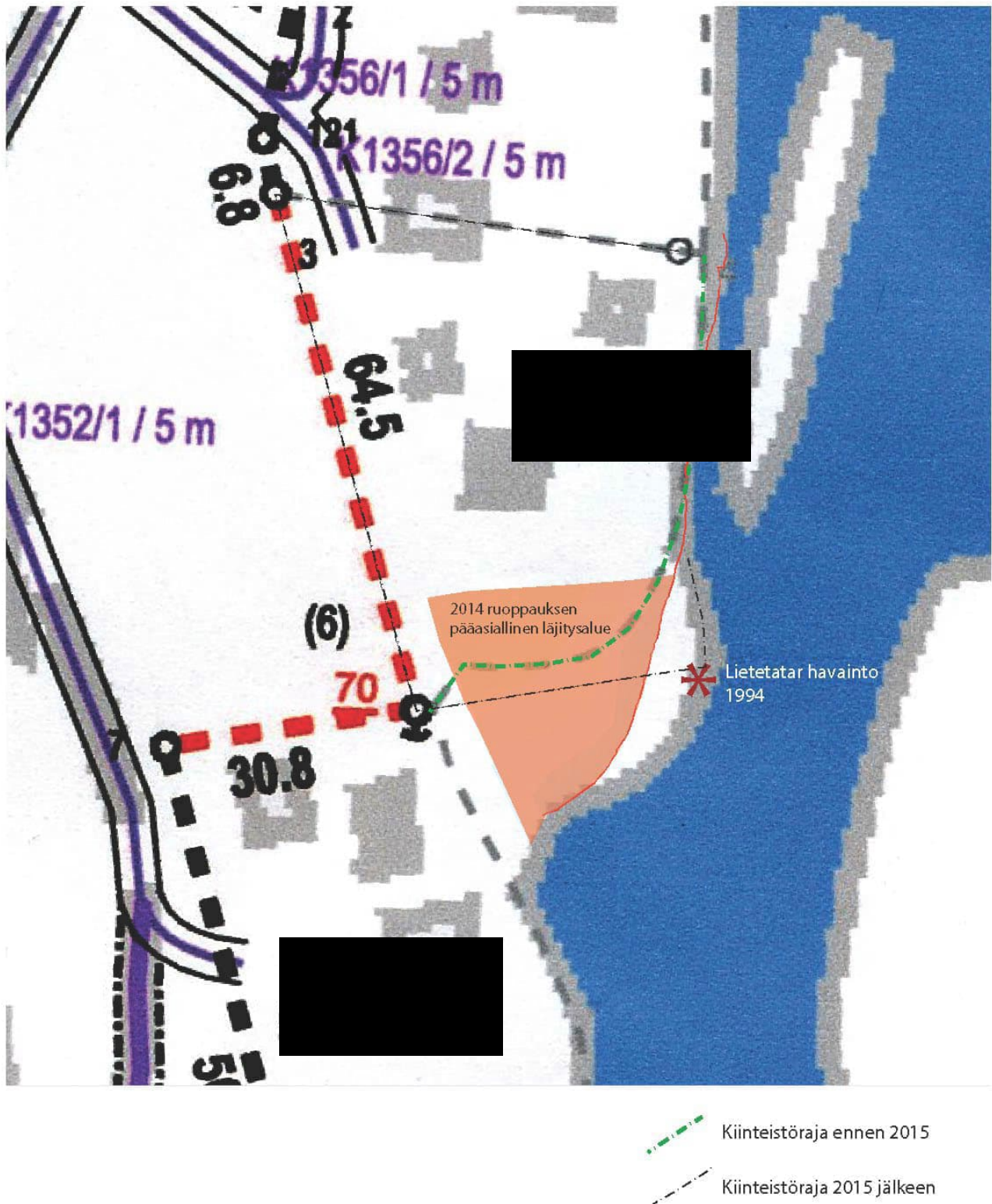
███ vesirakennustyötoimien perusteluiden muutoksesta kertoo joulukuussa 2022 hänen vastineensa hallintopakkohakemukseemme. Nyt korjattavaksi ongelmaksi pyritään osoittamaan valtion toimeenpanema Tangonhaaran ruoppaus 1980-luvulla, jolloin ruoppausmaat läjitettiin ”kiinteistöjen rannalle” ja rantaan muodostui ”niemeke” joka liettyi, metsittyi, keräsi roskaa ja aiheutti rannassa uimisen ja muun virkistyskäytön mahdottomaksi. ███ mukaan hänen hankkeessaan oli kyse rannan ennallistamisesta 1980-luvulla toteutettua ruoppausta edeltävään tilaan, jolloin ranta oli vielä käyttökelpoinen.⁴

Niin kutsutulla niemekkeellä ███ tarkoittaa jakokunnan omistamaa, ajoittain veden vallassa ollutta ranta-aluetta, ei ███-kiinteistöön kuuluvaa tai liittyvää aluetta. Käsitystä tapahtumien kulusta ei mitenkään pyritä osoittamaan paikkaansa pitäväksi väitettä todeksi osoittavin dokumentein. Huhtikuussa 2023 uudessa vastaselityksessä ███ avustaja kirjoittaa, että valtion toteuttaman ruoppauksen jälkeisiä olosuhteista ranta-alueella ei voida luotettavasti selvittää.⁵ – Oulun vesipiirin vesitoimisto selosti lijoen uomien kalastus- ja virkistyskäyttöä edistävää hanketta marraskuussa 1981 siten, että ruoppausmassojen läjitysalueita pyritään sopimaan jakokunnan ja maanomistajien kanssa, eikä rantatörmien puustoon ja kasvustoon koskettaisi, jotta maisemakuvassa ei tapahdu muutoksia⁶. Vuodesta 1978 ja vuodesta 1982 Tangonsaaressa ja ███-kiinteistöllä aikaa viettäneillä on hyvät muistikuvat asioista. Läjitys tehtiin ███, ███ ja ███-kiinteistöjen länsipuolelle salmeen tasoittaen maa-alaa (Kuva 1, Kuva 2, Kuva 6). Ennen valtion toimeenpanemaa ruoppausta vuonna 1983 ███-kiinteistöltä ei ollut topografista yhteyttä eikä maayhteyttä Etelä-lin jakokunnan alueelle eikä ███-kiinteistön tontille.

⁴ Vastaus selityspyyntöön asiassa PSAVI/6456/2022. 15.12.2022.

⁵ Vastaselitys asiassa PSAVI/6456/2022. 19.4.2023.

⁶ Sarrion- ja Tangonhaaran ruoppaussuunnitelman esittelytilaisuus. No 11/300-81. Oulun vesipiirin vesitoimisto, 25.11.1981. Asiakirja on allekirjoittaneiden hallussa.

Kuva 6. Kartta [redacted] vuonna 2014 toimeenpaneman maatyön pääasiallisesta läjitysalueesta (punainen alue). [redacted]-kiinteistön raja ennen vuotta 2015 (vihreä katkoviiva) ja raja vuoden 2015 lunastuksen jälkeen (musta katkoviiva). Vuoden 2014 ruoppauksen jälkeinen rantaviiva on merkitty yhtenäisellä punaisella viivalla. Vuonna 2014 pois kaavitulla alueella oli lietetatarhavainto vuonna 1994 (merkitty punaisella tähdellä). [redacted]-kiinteistön vanhan (ennen vuotta 2015) rajan eteläpuolinen alue oli ennen vuoden 2014 läjitystä matalaa ranta-aluetta. Pyykin 70 koillispuolella vanhan rajalinjan suora kohta merkkää vanhan salmen suuta.

Tangonsaaren kiinteistöillä [REDACTED] ja [REDACTED] elokuun 23. päivänä 2022 (ei 29.8.2022, kuten hallintopakkopäätöksessä ilmoitetaan) suoritettuna katselmuksen aikana aluehallintoviraston edustaja puhui [REDACTED] kanssa ainakin kahdesta seikasta siten, että tämän valituksen allekirjoittajat eivät olleet keskustelussa mukana. Pidämme tätä vastapuolen kanssa kahden kesken käytyä keskustelua ja sen kulun liittämistä aluehallintoviraston päätökseen menettelytapavirheenä. Ensimmäisestä asiasta aluehallintovirasto kertoo hallintopakkopäätöksessään (s. 37) [REDACTED] selittäneen, että ”hiekkaa on levitetty myös tilan [REDACTED] puolelle maanpinnan tasoittamiseksi silloisten omistajien pyynnöstä, mutta ruoppausmassaa sinne ei ole levitetty”. Lisäksi [REDACTED] kerrotaan kiistäneen, että ”massoja olisi läjitetty hakijoiden väittämällä tavalla tilan [REDACTED] alueelle”.

Tarkastuskertomuksessa (2x.8.2023) [REDACTED] kanssa käydystä keskustelusta puolestaan on kirjoitettu, että ”hiekkaa tasoitettiin koneella myös naapurin puolelle tilan [REDACTED] naapurien kanssa sovitusti, koska maapohja oli niin epätasainen”.

Ennen [REDACTED] hanketta [REDACTED] pihan eteläosa vietti loivasti ja tasaisesti Tangonhaaraan (Kuva 3). Väitteet pyynnöstä ja naapurien kanssa sovitusti tekemisestä ovat paikkaansa pitämättömiä, minkä olisimme voineet paikan päällä välittömästi kumota perusteluineen.

Toisena asiakohtana, joka käy ilmi tarkastuskertomuksesta, esitetään [REDACTED] kertoneen, että ”hänellä on ollut suunnitelmana mataloittaa nykyään hänen kiinteistöönsä kuuluvan jakokunnan aiemmin omistamaa korkeaa rannan reunaa”, mutta toimi jäi toteutumatta ”puuttuneen naapurisovun vuoksi”. Huomataan, että [REDACTED] itse mainitsee reunan olevan korkea. Mikäli olisimme olleet mukana keskustelussa, olisimme yksinomaan kannustaneet [REDACTED] tämänkaltaiseen aloitteellisuuteen ja samalla tuoneet esille oman näkemyksemme naapurisuhteen laadun kehittymisestä ja niiden syistä. Aluehallintoviraston asiakirjasta on luettavissa, että hyvä naapurisopu olisi ollut kiinni tämän asiakirjan allekirjoittajista. Näkemys on perusteeton. Naapurisopua koetteli [REDACTED] toiminta hänen ilmoitettuaan meille omistavansa alueen toukokuussa 2022, jolloin hän pystytti neuvottelematta kanssamme ja lin kunnan rakennustapaohjeiden vastaisesti aidan tontin rajalle. Lisäksi hän istutti puita ja kasasi roskapuuläjän hankkimalleen alueelle haitataksaan Tangonhaaran maisemaa sekä jokinäkymää kiinteistöltämme (Kuva 7).

Kuva 7. Valokuva 18.10.2022. Kuvasta käy ilmi, että jyrkkäreunaisen läjityksen maisemahaitta vaikuttaa edelleen vuonna 2022. Kuvassa läjityksen päällä näkyy [REDACTED] keräämä jätepuukasa, raja-aito ja rinteessä maa-aineksen sitomiseen tarkoitetut pressut. Aluehallintovirasto pyysi täydentämään hallintopakkohakemustamme valokuvilla lokakuussa 2022. Kymmenen kuukautta kuvanoton jälkeen paikalla pidettiin alueviraston järjestämä katselmus. Suunta luoteeseen.

”Aluehallintovirasto toteaa asiassa saadun selvityksen perusteella, että asiassa ei ole aihetta epäillä, etteikö suostumus hankkeelle olisi ainakin joiltakin osin ollut olemassa [REDACTED] tilan osalta” ja aluehallintovirasto lisäksi toteaa hallintopakkopäätöksessään (s. 38), ”ettei sillä ole aihetta epäillä, etteikö hankkeen toimille olisi ollut suostumusta Etelä-lin jakokunnalta vastapuolen toteamusten mukaisesti”. Suostumus kiinteistön omistajilta johonkin tiettyyn seikkaan joko on tai sitä ei ole. Näistä suostumuksista tai siitä, mihin suostuttaisiin, ei ole mitään näyttöä, mihin aluehallintovirasto voisi viitata hallintopakkopäätöksessään.

Suostumusten puutteesta on varteenotettava epäily, koska väitteet saaduista luvista ja jopa pyynnöistä sekä tyytyväisyyden ilmaisuista perustuvat ainoastaan [REDACTED] kertomaan. Suostumuksia käsiteltäessä [REDACTED] viittaa välillä ”omistajaan”, toisinaan taas ”omistajiin”⁷. [REDACTED] avustajansa välityksellä väittää seuraavaa: ”Hakijat eivät ole tuoneet esiin seikkoja, jotka antaisivat aihetta katsoa, ettei hankkeelle ole tarpeellisia suostumuksia.” Tässä asiassa todistustaakka on yksiselitteisesti ruoppauksen ja läjityksen toteuttajalla. Vesirakennustyö edellyttää, että toimeen ryhtyvä osoittaa kaikkien kiinteistönomistajien suostumukset kirjallisesti.

⁷ Vastaus selityspyyntöön asiassa PSAVI/6456/2022. 15.12.2022; Vastaselitys asiassa PSAVI/6456/2022. 19.4.2023. Ks. myös Hallintopakkopäätös. Nro 98/2025. Dnro PSAVI/6456/2022. 3.7.2025.

Mitä [REDACTED] kertoi mahdollisessa puhelussaan [REDACTED]-kiinteistön toiselle omistajalle 6.11.2013? [REDACTED] tuskin ilmoitti toiselle kiinteistön omistajalle (toiselle omistajalle ilmoittamista hän ei edes väitä), että hän aikoo läjittää [REDACTED] kiinteistön saaren pään ranta-alueen maakummuksi. Mahdollisesti hän on saattanut kertoa hankkeestaan jotain samaa kuin vesirakennustyöilmoituksessaan eli aikomuksestaan puhdistaa mökkirantaansa uimakelpoiseksi ja läjittävänsä maat oman mökkinsä pihalle; mökkiranta-käsitteellä kuulija todennäköisimmin ymmärsi [REDACTED] tarkoittavan hänen mökkinsä edessä olevaa rantaa, ei Etelä-lin jakokunnan rantaa tai [REDACTED] rantaa, ja läjitysalue kuulijan oli luontevaa paikantaa [REDACTED] kiinteistön pihaan – ei [REDACTED] kiinteistön terassikiveyksen ja venepaikan viereen. Tiedämme, että kiinteistönomistajat eivät varmasti olisi antaneet kyseistä suostumusta. Ei voida myöskään pitää uskottavana, että [REDACTED] kiinteistön omistajat olisivat suostuneet vapaa-ajanasuntonsa pilaamiseen ja arvon alentamiseen siten, että mökin ikkunoista ja terassilta näkyy jokinäkymän asemesta hiekkakumpu (Kuva 8, Kuva 9).

[REDACTED] toinen omistajista tyrmistyi nähdessään ensimmäisen kerran 11.5.2014 [REDACTED] aikaansaannoksen⁸. Sama näky järkytti myös meitä kyseisenä päivänä. [REDACTED]

väitteet yhteydenpidosta ja tämän henkilön tyytyväisyydestä tapahtuneisiin muutoksiin kiinteistöllä voi ohittaa⁹. – Myös tämän valituksen tekijät ovat olleet useita kertoja yhteydessä Etelä-lin jakokunnan edustajaan [REDACTED], mutta koska puhelinkeskusteluja ei ole dokumentoitu, niihin ei ole viitattu tämän prosessin kuluessa.

Ilmakuvien perusteella aluehallintovirasto on arvioinut, että Etelä-lin jakokunnan alue ennen [REDACTED] ruoppaus- ja läjityshanketta olisi ollut todennäköisesti hoidetulla nurmipinnalla (s. 43). Tämä arvio ei pidä paikkaansa, vaan alalla on kasvanut tyypillisiä ranta-alueen kasveja kuten rentukka, erilaiset sarat, ranta- ja suikeroalpi, suikerohanhikki, keltamaksaruoho ja rantamatara¹⁰.

⁸ Vastaselvitys vastapuolen 15.12.2022 antamaan selvitykseen. 23.2.2023.

⁹ Ks. Vastaselvitys, 23.2.2023.

¹⁰ Ks. Liite 13. Hallintopakon vireillepanopyyntö, 6.6.2022.

Kuva 8. Valokuva 11.5.2014. [REDACTED]-kiinteistön omistajaa ja allekirjoittaneita tyrmistyttänyt näkymä [REDACTED]-kiinteistön ja Etelä-lin jakokunnan alueelle tekemälle läjitykselle. Edessä vasemmalla [REDACTED]-kiinteistön venepaikka, tulisija ja terassikiveys. Kuvassa näkyy myös [REDACTED] pian ruoppauksen jälkeen pystyttämä verkkoaita. Äärimmäisenä oikealla näkyy verkkoaidan luokse yhteiselle maalle [REDACTED] istuttama kuusirivi. Suunta eteläkaakkoon.

Kuva 9. Valokuva 9.10.2015. Näkymä [REDACTED]-kiinteistön kesämökistä [REDACTED] tekemälle läjityskummulle (ikkunassa oikealla) ja Tangonhaaraan (ikkunassa vasemmalla). Kuvasta käy ilmi [REDACTED] toimillaan aiheuttama maisemahaitta. Kiinteistön omistajat eivät olleet antaneet lupaa tontin pilaavaan läjitykseen tai maanajoon. Suunta eteläkaakkoon.

Aluehallintovirasto on hankkeen toteuttamisen jälkeisten ilmakuvien tarkastelun perusteella päättänyt johtopäätökseen, että [REDACTED] on hankkeessaan ruopannut Tangonhaaran uoman reunaa noin 110 neliömetrin kokoiselta alalta (s. 39 kartta). Vuoden 2016 ilmakuvasta on aluehallintoviraston mukaan nähtävissä, että ”[REDACTED] tilan vanhan mökin ympäristöön on hyvin laajasti levitetty todennäköisesti hiekkaa”. Näyttää siltä, mistä [REDACTED] on ruoppauttanut ja minkä verran, ei ole aluehallintoviraston käytössä. On merkityksellistä, että aluehallintovirasto myöntää, että [REDACTED] kiinteistölle on hyvin laajasti levitetty maa-ainesta, mutta tämän maa-aineksen laatu on vain oletus. Aluehallintoviraston muotoileman kartan kuvatekstissä (s. 39) ruoppausalueesta todetaan, että ”Ilmakuvaan on rajattu se alue, minkä vastapuoli on asiassa saadun selvityksen perusteella ruopannut”. Osoittamatta jää, mihin vastapuolen antamaan selvitykseen ruoppausalueen rajausta perustuu. Lisäksi selvitystä vaille jää se, mitä kuvatulla ruoppausalueella halutaan kertoa, mihin perustuu osoitetun alueen pohjoisreunan suora leikkaus, ja miten alue todellisuudessa liittyy [REDACTED]-kiinteistön, siis [REDACTED] omistuksessa olevan rannan uimakelpoisuuden parantamiseen ja painuneen törmän nostamiseen. Matalan veden aikana otetut valokuvat osoittavat, että kartan osoittamassa paikassa ei pohjaan ole juuri kajottu. [REDACTED] näyttää poistaneen kyseisestä kohdasta lietteisen vesirannan kasveineen ja siirtäneen rantaviivaa, mutta kohta ei näytä ruopatulta (Kuva 10, Kuva 11). Asiantilan olisi voinut tarkistaa katselmuksessa.

Kuva 10. Valokuva 17.9.2020. Näkymä matalan veden vallitessa ranta-alueeseen, joka aluehallintoviraston tulkinnan mukaan oli [REDACTED] vuonna 2014 toimeenpaneman rannan ruoppauksen pääasiallinen kohta. Kuvan perusteella tulkittu ruoppausalue on hyvin matalaa noin parikymmentä senttimetriä syvää. Kuvan perusteella voidaan todeta, ettei kohdasta ole aluehallintoviraston tulkinnanmukaisella tavalla ruopattu. [REDACTED] toimet kohdassa näyttävät rajoittuneen liejuisen ranta-alueen kaapimiseen. Kyseisestä kohdasta tehtiin vuonna 1994 lietetatarhavainto. Suunta itäkaakkoon.

Kuva 11. Valokuva 17.9.2020. Kuten edellä, näkymä matalan veden vallitessa ranta-alueeseen, joka aluehallintoviraston tulkinnan mukaan oli [REDACTED] vuonna 2014 toimeenpaneman rannan ruoppauksen pääasiallinen kohta. Näyttää siltä, että aluehallintoviraston oletama ruoppausalue on itseasiassa rannan matalin kohta Etelä-lin jakokunnan omistamalla alueella. Paikka ei näytä ruopatulta. Aita (tolppa oikealla) merkkää [REDACTED] omisteleman alueen (eli Etelä-lin jakokunnan alueen) rajaa. Suunta etelään.

Aluehallintoviraston näkemys on se, että [REDACTED] ei ole läjittänyt veteen (s. 38). Esitetty todistusaineisto¹¹ huomioiden väite on vaikeasti perusteltavissa, sillä ranta-alueen määritelmään kuuluu, että se on ajoittain veden alla. Vesijättömaa määritellään entiseksi vesialueeksi, joka on pysyvästi muuttunut maa-alueeksi vedenpinnan laskun, liettymisen, umpeen kasvamisen tai maanpinnan kohoamisen seurauksena. Vesijättömaan alapuolella oleva vyöhyke on ranta-alue (litoraali), joka ulottuu ylimmän vedenpinnan tasolta pohjakasvillisuuden alarajaan. Perämeren vedenpinnan vaihtelut ovat suuret ja ylimmät vedenpinnan tasot ylettyvät vuosittain yli metrin keskiveden yläpuolelle (Kuva 13, Kuva 14). Keskiveden ja ylimmän vedenpintahavainnon välistä vyöhykettä nimitetään maarannaksi (geolitoraali). Normaalioloissa se on vedenpinnan yläpuolella, mutta korkean veden aikaan pitkiä jaksoja veden alla. Keskiveden ja alaveden välistä ranta-aluetta nimitetään vesirannaksi (hydrolitoraali). Tavallisesti se on veden alla, mutta matalan veden vallitessa se on kuivilla. Vastuullisesta ruoppauksesta ja ruoppausmassan läjittämisestä käy kouluesimerkiksi Tangonhaaran vastarannan kiinteistön omistajat, jotka vuonna 2023 läjittivät ruoppausaineksen ainoastaan ranta-alueen yläpuoliselle alueelle. Tämä esiteltiin havainnollisena vertailukohtana katselmuksen osallistujille, mutta verokkia ei huomioitu aluehallintoviraston päätöksen pohdinnassa. Kuitenkin aluehallintoviraston tarkastuskertomuksen liitteissä 1 ja 2 vastarannan vapaa rantakaista ja ylempänä oleva läjitysalue erottuvat selvästi.

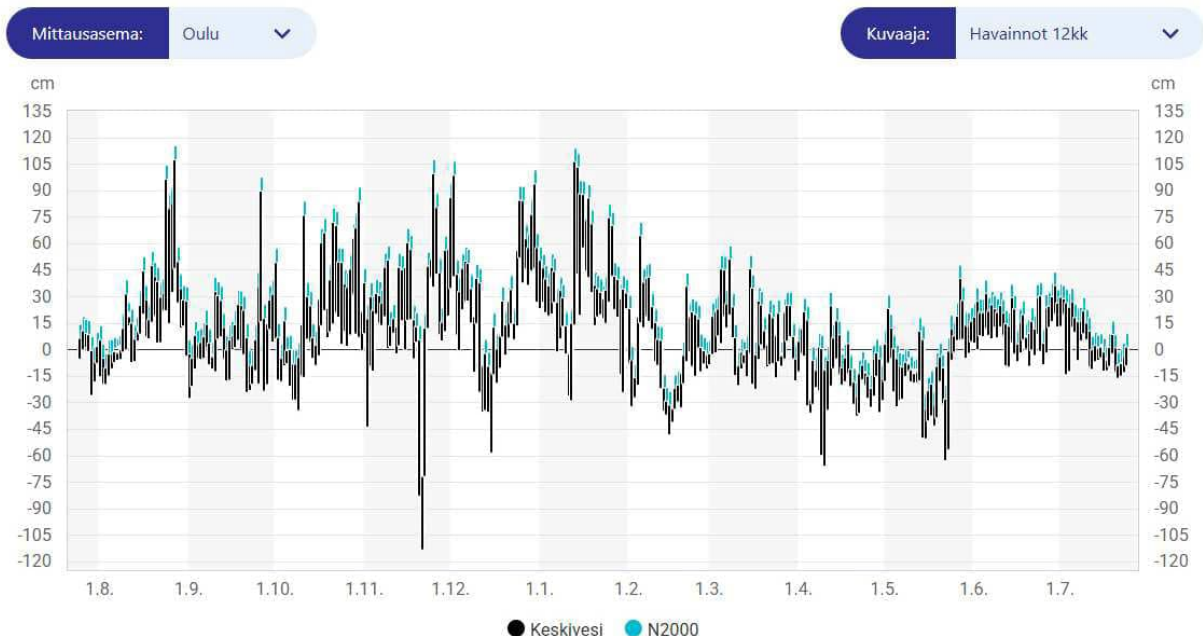
¹¹ Ks. Liitteet 5 ja 25. Hallintopakkohakemuksen liitteet 2 ja 4–28.

Kuva 12. Valokuva 29.8.2015. Näkymä joelta veneestä läjitysalueelle, jonka takaa pilkistävät [REDACTED] kiinteistön rakennukset. Kuvassa näkyy myös pressu ja läjityksen vyöryminen veteen. Suunta pohjoisluoteeseen.

Lopputulena voidaan pitää sitä, että Tangonhaaran ranta-alueelle läjittäminen on veteen läjittämistä, sillä alue on ollut joko jatkuvasti tai osan aikaa veden alla. Ranta-alueelle läjittäminen on veteen läjittämistä silloin, kun maa-aines sortuu veteen esimerkiksi vedenpinnan vaihtelun seurauksena, kuten oheisesta kuvasta käy ilmi.

Merivedenkorkeus

Vedenkorkeus on esitetty korkeusjärjestelmissä N2000 (uusi) ja teoreettinen keskivesi. Todennäköisyssennusteissa on mediaani ja eri väreillä 50 % ja 80 % todennäköisvudet. Tarkemmat tiedot saa viemällä osoittimen kuvaajan päälle.

Kuva 13. Näyttökuvaa Oulun mittausaseman havaitsemasta merenpinnanvaihtelusta viimeisen vuoden ajalta. Kuvasta näkyy Perämerelle tyypillinen merenpinnan korkeuden suuri vaihteluväli. Ilmiö tarkoittaa sitä, että Perämerellä ranta-alueelle läjittäminen on veteen läjittämistä ja siten lähtökohtaisesti kiellettyä. Läjittäminen pitää tehdä vedenkoskemattomalle vesijätölle. Aluehallintovirasto ei tätä tulkinnassaan vaikuta huomioivan.

Kuva 14. Valokuva 24.8.2024. Näkymä Tangonhaaraan [REDACTED] kiinteistöltä, jolloin vedenpinta oli keskivettä 96 cm korkeammalla (N2000-järjestelmässä 104 cm). Vastarannan tontin maaranta on veden vallassa. Tätä ilmiötä ei aluehallintoviraston tulkinnassa oteta huomioon. Suunta kaakkoon.

Oikeudellinen arviointi ja lopputulos -luku

Aluehallintovirasto toteaa vaatimastamme ranta-alueen ennallistamisesta seuraavaa (s. 44): ”Ennallistamistoimenpiteiden suorittamisella vaaditun mukaisesti ei muuttuneessa nykytilanteessa saada vastaavaa hyötyä, kuin että ennallistaminen olisi tehty ennen [REDACTED] tilan maanpinnan korottamista.” Lisäksi todetaan, että ennallistamistoimia olisi ”hankala toteuttaa vaatimusten mukaisesti muuttuneiden tonttien korkeussuhteiden vuoksi”.

Aluehallintovirasto ei kiistä, etteikö hallintopakkohakemuksemme vaatimus ennallistamisesta olisi oikea ja lainmukainen.

Aluehallintovirasto päätyy arvioimaan hyötyä yksisuuntaisesti. Kuitenkin on kiistatonta, että merkittävä ristiriita on ollut hankkeesta ilmoitetun ja toteutetun välillä, ja että [REDACTED]

- (1) erehdytti viranomaisia vesirakennustyöilmoituksellaan ja toteutti ilman ruoppaus- ja läjitysalueita osoittavaa karttaa sekä asianmukaisia kirjallisia suostumuksia ruoppaus- ja läjitystyön,
- (2) läjitti luvattomasti ruoppausmassaa toisten omistamille tonteille,
- (3) toteutti luvattoman maanajon ja maan läjityksen toisten omistamille tonteille,

(4) muokkasi omistelemalleen Etelä-lin jakokunnalle kuuluvalla ranta-alueella (vesiranta ja maaranta), itselleen tonttinsa korkeustasoon muotoillun maa-alan, jolle ennen valtion 1980-luvulla suorittamaa Tangonhaaran ruoppausta [REDACTED]-kiinteistöltä ei ollut käyntiä,

(5) ja tämän hän sitten hankki Etelä-lin jakokunnalta itselleen ”vesijättömaana”

(6) aiheuttaen naapurikiinteistön omistajien omaisuudelle pysyvän merkittävän haitan.

[REDACTED] kiinteistöllä tehty ja lin kunnan rakennusvalvonnan edellyttävät uudisrakennuksen rakentamisen maatyöt (Kuva 4) eivät liity ennallistamisvaatimukseen mitenkään, ja ne on ymmärrettävä hallintopakkehakemuksen ja sen päätöksen käsittelyssä erillisinä asioina.

Vesijättömaana kutsutun ranta-alueen palauttaminen alkuperäiseen korkoon ei ole hankala suorittaa; vaatimuksemme mukaisesti [REDACTED] vastaa maansiirrosta omalla puolellaan ja noin 1,5–2 metrin matkalta [REDACTED]-kiinteistön puolelta, me puolestamme huolehdimme vastuullisesti oman tonttimme puolelta maatyöt samalla tavalla kuin olemme vastuullisesti vesirakennustyöilmoituksen ja sen liitteiden mukaisesti tehneet ruoppauksen ja läjityksen oman kiinteistömme alueella. Aluehallintovirasto pyysi meitä täydentämään hallintopakkehakemustamme selkeällä kuvauksella ennallistamistoimenpiteistä sekä karttapiirrosta selitelmiseen tilanteesta ennen ruoppausta vuonna 2013 ja kuvausta siitä, millaiseksi vaadimme tilannetta palautettavaksi.¹² Teimme kiireellä ja valmistautumatta pyydetyn konkreettisen esityksen¹³, jonka toteuttamista sitten yllättäen pidetään ”hankalana”. Aluehallintovirasto ei perustele miksi alueen ennallistaminen olisi vaikeaa. Vuodesta 2014 lähtien toukokuuhun 2022 olemme huolehtineet ”yhteisestä alueesta”¹⁴, huolimatta aidasta, heinänsiemeniä istuttaen ja nurmea leikaten. Tonttimme puolelta samoin kuin tonttiimme rajoittuvan Etelä-lin jakokunnan puolelta olemme vastuullisesti sitoneet [REDACTED] läjitys- ja maamassoja nurmikkomattojen istuttamisella, jotta maa-ainesta ei pääse valumaan veteen (Kuva 15).

Aluehallintovirasto pohtii [REDACTED] [REDACTED] kiinteistön alueelle tuodun maa-aineksen laatua todeten (s. 44–45), että ”Varsinaista lietteistä ruoppausmassaa ei todennäköisesti ole läjitetty ainakaan tilan [REDACTED] alueelle, valokuvissa on nähtävillä pelkästään puhtaan hiekan näköistä maa-ainesta”. Seuraavassa lauseessa kuitenkin ilmoitetaan, että ”Hiekasta osa voi olla peräisin myös ruoppauksesta”. Se, missä määrin [REDACTED] kiinteistölle levitetty maa-aines on ruoppauksen tai maanajon tulosta, ei ole erityisen merkityksellistä. Merkityksellisintä on se, että aluehallintovirastolla ja meillä on yhteinen jaettu ymmärrys [REDACTED] luvattomasta toiminnasta.

¹² Hakemuksen täydennyspyyntö PSAVI/6456/2022, 18.10.2022.

¹³ Hakemuksen täydennys aluehallintoviraston pyynnöstä, liitteet 11 ja 12. 7.11.2022.

¹⁴ Sähköpostiviestit Maanmittauslaitoksen toimitusinsinööri [REDACTED] ja [REDACTED] välillä 21.3.2015 ja 22.3.2015. Lisäliitteet Hallintopakon vireillepanopyyntöön, joka jätettiin Pohjois-Pohjanmaan aluehallintovirastoon 6.6.2022. Lisäliitteet 4.9.2022.

Kuva 15. Valokuva 26.6.2020. Toinen allekirjoittaneista huolehtii [REDACTED] omistelemasta Etelä-lin jakokunnalle kuuluvasta yhteisestä alueesta leikkaamalla kasvillisuutta. Allekirjoittaneet vastuullisesti stabiloivat jyrkkää avohiekalla ollutta läjitystä ruohomatoilla ja ruohon istutuksella vuosina 2014–2022. Suunta etelään.

Aluehallintovirasto on pyrkinyt selvittämään nimenomaan meidän toimittamistamme valokuvista asiantilaa; ruoppauksen ja maanajon tilannut osapuoli ei ole osoittanut mitään dokumentteja aluehallintoviraston käyttöön. Toimien rekonstruointi aluehallintovirastossa perustuu siis meidän toimittamaamme kuva- ja lähdemateriaaliin, [REDACTED] avustajansa välityksellä vastineissa esitettyihin selitelmiin ja [REDACTED] suullisiin, kahdenkeskisiin tiedonantoihin katselmustilaisuudessa. Vastineessaan [REDACTED] pyrki kiistämään meidän esittämiemme lähteiden arvon subjektiivisena; kuvamateriaalilla ei siten olisi mahdollista objektiivisesti määrittää tapahtumia¹⁵. Kuitenkin aluehallintovirasto käyttää kyseisiä lähteitä [REDACTED] puolesta hänen toimiansa selittämiseen. Vastaavasti kuvien todistusvoima miltei ignoroidaan asiassamme.

Kuinka paljon Etelä-lin jakokunnan maalle ja [REDACTED] kiinteistön alueelle on ajettu maa-ainesta muualta? Aluehallintovirasto toteaa (s. 45), ettei asiaa ole voinut asiakirjojen perusteella varmuudella selvittää, eikä asia selvinnyt myöskään 23.8.2023 pidetyllä tarkistuksella. Tätä eivät tiedä tämän valituksen kirjoittajatkaan. [REDACTED] kertoo avustajansa välityksellä, että ”urakka kustansi 5 000 euroa kaikkine konetöineen ja hiekkoinen” painottaen, että kyseisellä summalla ei suoriteta laajaa massan siirtoa¹⁶. Iijokisuussa tehdään taajaan ruoppauksia ja on tyypillistä, että valmiille vapaa-ajantonteille ei mielellään läjitetä. Tällöin tarpeen ovat ne paikat, jotka voivat ottaa vastaan ruoppausmaita, mielellään vastikkeetta. Olennaista on se, että [REDACTED] toimet ovat aiheuttaneet

¹⁵ Vastaus selityspyyntöön asiassa PSAVI/6456/2022. 15.12.2022.

¹⁶ Vastaus selityspyyntöön asiassa PSAVI/6456/2022. 15.12.2022.

edunmenetystä toisen maalle, kiinteistölle ja omaisuudelle, eikä niille ole annettu kirjallista suostumusta. Näyttää siltä, että aluehallintovirasto on hyväksynyt [REDACTED] antaman viestin, että ruoppauksesta saatu maa-aines on määrältään vähäistä, ja muualta tuodun maan osuus saattaa olla suhteessa hyvinkin suuri. Kuten dokumenteista käy ilmi, maa-ainesta on läjitetty huomattavat määrät Etelä-lin jakokunnan ja [REDACTED] maille.

Aluehallintovirasto ilmoittaa, että kyse on yksityisten henkilöiden vireille panemasta asiasta, eikä yleistä ympäristöetua valvova viranomainen ole todennut hankkeen loukkaavan yleistä etua. Luvattomalla ruoppauksella ja läjityksellä on kuitenkin tuhottu vesirannan ja maarannan biotooppi. Kyseinen vesirannan kohta oli todistetusti suojellun lietetarin kasvupaikka. Autenttiseksi vertailukohdaksi voi jälleen korostaa, että Tangonhaaran vastapuolella oleva naapuri ei ole läjittänyt ruoppauttamansa maa-ainesta aiemmin lunastamalleen ranta-alueelle, vaan korkeammalle vesijätölle. [REDACTED] toimi täsmälleen päinvastoin. ELY-keskuksen julkaiseman *Ruoppauksiin ja niittoihin liittyviä neuvoja* -asiakirjan (9/2013) ohjeet ovat olleet käytössä ruoppaussuunnitelmia harkitseville. Siinä ohjeistetaan, että ruoppauksessa ja massojen läjityksessä tulee ottaa huomioon luontoarvot ja rannoilla olevat mahdolliset uhanalaiset lajit, eikä niitä tule laisinkaan läjittää vesialueelle ilman aluehallintoviraston lupaa. Vesialueen täyttäminen ei muodosta vesijättöä, vaan se on mahdollisesti luvaton toimenpide. Asianmukaisella läjityksellä varmistetaan, että ruoppausmassat eivät pääse takaisin vesistöön. Läjitysalue on siistittävä ympäristöön sopivaksi. Vesirakennushankkeissa tulee pyrkiä säilyttämään rannan luontainen muoto ja sen sijainti. Merkittävät toimenpiteet rannassa saattavat edellyttää myös esimerkiksi maisematyöluvan. Erityisesti on huomattava, että vesijättöä ja vesialuetta täyttämällä ei voida suurentaa tilaan tai tonttiin kuuluvaa maa-aluetta. Täyttäminen ei aiheuta muutosta omistussuhteisiin, sillä täyttöalue jää aina vesijätön tai vesialueen omistajan omistukseen. Lisäksi vielä muistutetaan, että ruoppaustoimenpiteet tulee aina suunnitella ja toteuttaa huolellisesti, jotta mahdollisista ympäristöhaitoilta ja naapuririidoilta vältytään. Ruoppauksessa ja läjitysmassojen sijoituksessa tulee erityisesti ottaa huomioon luonto- ja vesiympäristö maisema-arvoineen.¹⁷ Iijoen Tangonhaara ja Tangonsaari omaavat merkittäviä luonto- ja ympäristöarvoja¹⁸, ja ne kuuluvat maakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen¹⁹.

Aluehallintovirasto yksiselitteisesti toteaa, että [REDACTED] tekemän vesirakennustyöilmoituksen kaikki tiedot eivät pidä paikkaansa (s. 45): **”Asiasta saadun selvityksen perusteella sekä ruoppausmassoja että ilmeisesti muualta ajettua hiekkaa on läjitetty myös ainakin silloisen Etelä-lin jakokunnan omistamalle alueelle eikä vain vastapuolen omistamalle tontille, kuten ruoppauksesta tehdyssä ilmoituksessa on esitetty. Lisäksi jotain maa-ainesta on levitetty myös [REDACTED] tilan puolelle.”**

Aluehallintovirasto karttatarkastelun perusteella toteaa (s. 39, 45), että [REDACTED] on kaivanut ruoppauksen yhteydessä [REDACTED] tilan venepaikalta etelään sijainneen lietteisen alueen siirtäen rantaviivaa seitsemän metriä länteen vesijätön kohdalta. Koska [REDACTED] ei ole liittynyt karttaa ruopattavasta alueesta vesirakennustyöilmoitukseen eikä ole myöhemminkään toimittanut

¹⁷ Ruoppauksiin ja niittoihin liittyviä neuvoja. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Vesilainmukaisten valvonta-asioiden toimintamalliryhmä, 2013.

¹⁸ Ks. Iijoen suisto, [https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/suojelualueet/natura_2000_alueet/iijoen_suisto\(17424\)](https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/suojelualueet/natura_2000_alueet/iijoen_suisto(17424)).

¹⁹ Iin keskustaajaman OYK Maisemaselvitys. Iin kunta, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2013, 16.

selvitystä asiasta, aluehallintoviraston esittää tulkinnan, että ”tämä alue on ruoppausilmoituksessa tarkoitettu ruopattava alue”. Tämä oletus ei pidä paikkaansa. Matala lietekerros on poistettu ja samalla tuhottu lietetatarin kasvupaikan biotooppi. Merkittävää on, että aluehallintovirasto osoittaa, että [REDACTED] on kaivanut juuri nimenomaisen kohdan (Kuva 6, Kuva 10, Kuva 11).

Edunmenetystä hallintopakkopäätöksessä arvioidaan seuraavasti (s. 46): ”Aluehallintovirasto arvioi, että vastapuolen toteuttama hanke on voinut muuttaa ainakin hieman vesistön asemaa, syvyyttä, rantaa ja/tai vesiympäristöä.” Hallintopakkohakemukseemme liitetystä kuvista kiistatta näkyy, että [REDACTED] hanke on muuttanut rantaa ja vesiympäristöä²⁰.

Lisäksi hallintopakkopäätöksessä myönnetään seuraavasti (s. 46–47): **”Vaikka asiassa on jäänyt epäselväksi, kuinka suuri osuus silloiselle Etelä-lin jakokunnan maalle läjitetystä maa-aineksesta on ollut sinne muualta ajettua hiekkaa ja toisaalta ruoppausmassaa, aluehallintovirasto arvioi asiassa saadun selvityksen perusteella, että ruoppaus- ja läjityshankkeesta on nimenomaisesti siihen liittyvän läjityksen toteuttamistavan ja siitä virkistyskäyttöön tarkoitettulle [REDACTED] tilalle aiheutuneiden haitallisten maisemavaikutusten vuoksi voinut aiheutua vesilain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua sellaista edunmenetystä [REDACTED] tilan omistajille, että hankkeeseen olisi tullut olla vesilain mukainen lupa. Hankkeen toteuttamiseen ei ole annettu edellä mainitun säännöksen tarkoittamaa haitankärsijän kirjallista suostumusta. Aluehallintovirasto arvioi, että maa-aineksia ei ole läjitetty ja tasoitettu [REDACTED] tila huomioon ottaen sillä tavoin ympäröivään maastoon sopivasti, miten Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on vesirakennustyöilmoituksesta antamassaan lausunnossaan edellyttänyt ja tarkoittanut.”**

Aluehallintovirasto on yhtä mieltä ennallistamisvaatimustamme kanssa edellä todetuilla päätelmillä maisemahaitasta ja edunmenetyksestä. Toisaalta aluehallintovirasto arvioi mielipiteenkaltaisesti (s. 47), että ”maisemallinen näkymä Tangonhaaran suuntaan on [REDACTED] tilan nykyisestä maanpinnan korkeudesta hyvä”. Yksiselitteisesti [REDACTED] kiinteistön maanpinnan korkeudesta näkymä joenuomaan ei ole hyvä. Aluehallintoviraston mukaan nykytilanteessa maisemallista haittaa ei enää olisi eikä topografian loiventamisella saavutettaisi sanottavaa maisemallista hyötyä. Topografian loiventamisella on yhä kiistaton maisemallinen hyöty. Vastuullisesti toteutettu rannan reunan loiventaminen ei aiheuta eroosiota, kun maa-aines sidotaan kasvillisuudella, kuten esimerkiksi ruohomatoilla. – [REDACTED] itse kutsui katselmuksen raportin mukaan läjityksensä reunaa korkeaksi, mitä se yhä onkin; se ei ole vielä kukaan ruohottunut ja maanpinta on yhä rikkonainen.

Toteutettavaksi vaatimamme ennallistaminen vahvistaa yleistä käsitystä lainkuuliaisuuden ja sääntöyhteiskunnan normien noudattamisen merkityksestä. Piittaamattomuus luontoarvoista ja naapurien oikeuksista sekä viranomaisia erehdyttämällä luodun alueen tekeminen ja sen lunastaminen omaksi vesijättömaana demoralisoi yhteisöjä. On väärin, jos viranomaisia erehdyttämällä ja naapurin oikeuksia loukkaamalla saadun hyödyn annetaan jäädä tekijälle täydessä määrässä.

²⁰ Hallintopakon vireillepanopyyntö, 6.6.2022.

Aluehallintoviraston havaintojen mukaan [REDACTED] tilaan liitetty alue on hyvin kasvittunut eikä eroosiota ole havaittavissa, ja että luonnonolosuhteet ovat jo ajan kuluessa vakiintuneet. Tämä ei pidä paikkaansa. Aluehallintoviraston katselmuksen 23.8.2022 tarkastusraportin kuvaliitteistä (5–7) näkee, että läjityksen reunassa on vain paikoin ruohotuppoja ja maa-aineksen sitomiseksi asennetut pressut ovat hiekan seasta yhä näkyvissä.

Ympäristöön sopimattomasta läjittämistavasta johtuen läjityksen korkea ja jyrkkä reuna ei ole vielä kesään 2025 mennessä heinittynyt, vaan se on yhä merkittävältä osin avohiekalla. Hiekan seassa näkyy yhä maan sitomiseen ajateltujen pressujen reunoja (Kuva 16, Kuva 18). Korkean veden aikaan ja jään painaessa läjitystä on mahdollista, että siitä pääsee valumaan maa-ainesta veteen.

Aluehallintovirasto toteaa (s. 48), että emme ole vaatineet pois ruopatun lietteisen rannan palauttamista. Jokiluonnossa liete ja kasvillisuus kertyvät itsestään ajan kuluessa ja muodostaen omintakeisen biotoopin. Lietteisen rannan ennallistamisen vaatiminen olisi teknisesti ja käytännöllisesti mahdotonta. Miksi sellaista pitäisi vaatia?

Kuva 16. Valokuva 14.6.2025. [REDACTED] omistaman vuonna 2014 tehdyn läjityksen jyrkkä reuna pressuineen. Aluehallintoviraston vuoden 2023 ja hallintopakkopäätöksen tulkinnan mukaan, alue oli ”hyvin kasvittunut” eikä eroosiota ollut havaittavissa. Kuva on esimerkkinä ympäristöön sopimattomasta läjitystavasta. Ilojen Tangonhaara ja Tangonsaari omaavat merkittäviä luonto-ympäristöarvoja, ja ne kuuluvat maakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen. Suunta länsiluoteeseen.

Aluehallintovirasto pohtii (s. 49) lopuksi [REDACTED] hankkeen luvanvaraisuutta todeten, että ”aluehallintovirasto ei sinänsä ole pitänyt itse ruoppausta lainvastaisena ja/tai luvanvaraisena, vaan katsonut **luvanvaraisuuden aiheutuneen vuosien 2013–2014 olosuhteissa kyseisessä hankkeessa maa-aineksien ympäristöön sopimattomasta läjitystavasta ja massojen maisemaan haitallisesti vaikuttaneesta muotoilusta johtuen**”.

Tangonhaaran maisemaa rumentava ja vesistöä mahdollisesti pilaava tilanne on jatkunut jo kymmenen vuotta. Edellä esiteltyjen seikkojen ja aluehallintoviraston toteamien johtopäätösten sekä yleisenkin edun kannalta väärin, että hallintopakkohakemuksemme hylättiin eikä [REDACTED] aluehallintoviraston päätöksessä velvoiteta korjaamaan tilannetta. Yhä tänäänkin yhteisen rajan läheisyydessä ovat [REDACTED] kasaamat kannot ja kuivat oksakasat sekä hänen istuttamansa puusto. Lisäksi hänen rajalle pystyttämänsä aidan välittömässä läheisyydessä kasvaa hoitamatonta, korkeaa kasvillisuutta. Tangonhaara on maisemallisesti ja ympäristöllisesti merkittävää, virkistyskäytössä olevaa aluetta (Kuva 16, Kuva 17, Kuva 18).

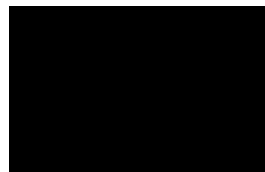
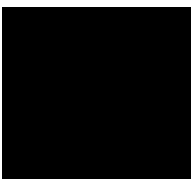

Kuva 17. Valokuva 16.7.2025. Näkymä [REDACTED] ruoppauksessa ja maanajossa korottamalleen sekä myöhemmin tonttiinsa liittämälleen hoitamattomalle läjitykselle. Ostettuaan läjityksensä vesijättömaana [REDACTED] istutti useita puita näköesteeksi ja maisemahaitaksi rajalle pystyttämänsä aidan taakse. Suunta eteläkaakkoon.

Kuva 18. Valokuva 14.6.2025. [REDACTED] omistaman vuonna 2014 tehdyn läjityksen jyrkkä reuna pressuineen. Aluehallintoviraston vuoden 2025 tulkinnan mukaan kohta oli ”hyvin kasvittunut” eikä eroosiota ollut havaittavissa. Oikealla näkyvä stabiili ja hyvin ruohottunut törmä on seurausta allekirjoittaneiden vuosien 2015–2022 aikana toimeenpanemasta alueen hoitamisesta. Suunta luoteeseen.

Hallintopakkohakemuksemme tehtiin tilanteessa, jossa [REDACTED] yllättäen toukokuussa 2022 ilmoitti omistavansa ennen yhteisenä alueena pidetyn alan yrittäessämme aloittaa hänen kanssaan keskustelua läjityksen maisemoinnista ja loiventamisesta. Keskusteluyhteyttä ei kuitenkaan syntynyt.

LIITTEET

- Hallintopakkopäätös_PSAVI_03072025
- Todistukset_saannista_14072025

- Hallintopakon vireillepanohakemus_06062022
- Hallintopakkohakemus_kuvaliitteet_2ja4-27_06062022
- Lisäliitteet_04092022
- Hakemuksen täydennyspyyntö_avi_18102022
- Hakemuksen_täydennys_07112022
- Vastaus_selityspyyntöön_15122022
- Vastaselvitys_23022023
- Vastaselvitys_19042023
- Hakemuksen_täydennys_25042023
- Tarkastuskertomus_avi_2x082023